

13.6.2024

VN/15860/2024
VN/15860/2024-SM-2

Hallinto- ja kehittämisosasto

HKO VN/15860/2024
TEM 17.5.2024; VN/23899/2023

Poliisiosaston lausunto hallituksen esitykseksi laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt sisäministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta.

Osana 55 –valmiuspakettia Euroopan komissio antoi 14.7.2021 direktiiviehdotuksen EU:n päästökauppadiirektiivin muuttamiseksi. Direktiivin päivitysten myötä pyritään vastaamaan kiristyneisiin päästövähennystavoitteisiin sekä laajentamaan päästökaupan vaikuttavuutta uusille toimialoille.

Direktiivipäivityksen myötä perustetaan uusi fossiilisen polttoaineen jakelua koskeva päästökauppa. Päästökauppa kattaa tieliikenteen, rakennusten erillislämmityksen, rakentamisen sekä nykyisen yleisen päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden ja energiatuotannon fossiilisen polttoaineen luovuttamisen kulutuksen.

Poliisiosasto pitää hallituksen esitystä yleisesti kannatettavana.

Päästökauppa tarkoittaa Euroopan Unionin päästökauppajärjestelmää, joka on rakennettu hillitsemään ilmastonmuutosta. Yritysten, jotka kuuluvat päästökaupan piiriin, tulee hankkia päästöoikeuksia jokaista tuottamaansa hiilidioksiditonnia kohden. Päästöt ovat ikään kuin yrityksen tuotteita, joita voidaan kaupata eteenpäin. Näiden päästöjen hinta määräytyy kysynnän ja tarjonnan mukaan. Päästökauppajärjestelmän taustalla on Kioton ilmastokokouksen pöytäkirja vuodelta 1997.

Päästökauppajärjestelmän tarkoituksena on vähentää EU:n teollisuus- ja energiatuotantolaitosten sekä Euroopan talousalueen sisäisen lentoliikenteen tuottamia kasvihuonepäästöjä. Polttoaineen jakeluun kohdistuva päästökauppa pystytetään yleisen päästökauppajärjestelmän rinnalle vähentämään taakanjakosektorin päästöjä.

Hiilipäästökauppaan on olemassa olevien tietojen perusteella liittynyt EU:n alueella varsin isoja alv- huijauksia, joissa on käytetty hyväksi olemassa olevaa järjestelmää. Tietojen perusteella rikolliset olisivatkin onnistuneet tekemään päästökaupan avulla satojen miljoonien ja jopa miljardiluokan petoksia, pelkästään tekemällä olemattomia sopimuksia.

Päästökauppajärjestelmä toimii keskinäiseen luottamukseen perustuen. Toimijat olettavat, ”että joku muu jossain muualla huolehtii siitä, että kompensatio tapahtuu sovitulla tavalla”. Ikään kuin luotetaan asioihin, koska niiden halutaan toimivan. Kun päästökauppatoimintaa ollaan nyt laajentamassa muille toimialoille, on ymmärrettävä, että tämä luo samalla uusia mahdollisuuksia myös epärehellisille toimijoille.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 ValtioneuvostoKirkkokatu 12
Helsinki0295 480 171
+358 295 480 17109 160 44635
+358 9 160 44635kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

Hallituksen esitykseen olisi jollain tapaa hyvä huomioida, miten EU:n sisällä ja siten myös Suomessa tulisi luoda toimintamalli päästökauppajärjestelmän epärehellisen hyväksikäytön torjuntaan ja paljastamiseen. Tämänkaltainen torjuntatyö edellyttää monitorointia ja systemaattista tietojenvaihtoa eri maiden viranomaisten välillä. Alv - huijausten torjuntaan tulee varautua ennalta ja varmistaa, että viranomaisilla on myös tällaista erityisosaamista.

Poliisijohtaja

Stefan Gerkman

Poliisitarkastaja

Juha Tuovinen

Jakelu

HKO OTU

VN/15860/2024-SM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: